

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความยั่งยืน และต่อเนื่องของชมรมสร้างเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ
ศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

THE STUDY OF FACTORS AFFECTING SUSTAINABILITY AND CONTINUITY
OF THE ELDRLY HEALTH PROMOTION CLUB, THE 7th KHON KAEN
HEALTH CENTER, MUANG DISTRICT, KHON KAEN PROVINCE.

กระแส ชนะวงศ์¹

วีณา อิศรางกูร ณ อยุธยา²

ทิพวัลย์ ด้านสวัสดิกุล³

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณนาแบบผสมผสานมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยด้านความคิดเห็นของผู้สูงอายุกลุ่มทดลองที่มีต่อชมรมฯ 2) ศึกษาเหตุจูงใจของผู้สูงอายุต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของชมรมฯ และ 3) ศึกษาปัจจัยด้านภาวะผู้นำของคณะกรรมการบริหารชมรมฯ ที่มีผลต่อความยั่งยืนและต่อเนื่อง กลุ่มตัวอย่างจำนวน 116 คน ประกอบด้วยสมาชิกของชมรมฯ และกรรมการผู้บริหารชมรมฯ ชายจำนวน 29 คน และหญิงจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของผู้สูงอายุ ณ วันที่เก็บแบบสอบถาม เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และคำถามปลายเปิด ประกอบด้วยแบบสังเกต แบบสัมภาษณ์และแบบประเมิน ที่ผ่านการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ แอลฟาครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติพื้นฐาน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าโดยวิธีเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า

1. ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 10 รายข้อ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 และค่าเฉลี่ย S.D=0.698 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ รู้สึกเป็นเกียรติและภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งของสมาชิกชมรมฯ และยินดีให้ความร่วมมือสนับสนุนในกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะต่างๆ ในกิจกรรมของชมรมฯ
2. เหตุจูงใจที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมพบว่าส่วนใหญ่ต้องการเพื่อนมีความเสมอภาคและให้เกียรติกันมีความสุขสนุกได้ความรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์เพิ่มคุณค่าให้ตนเอง
3. ปัจจัยด้านผู้นำของคณะกรรมการบริหารส่งผลให้เกิดความยั่งยืนและต่อเนื่องของชมรมเป็นอย่างดีโดยรวมทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
4. ข้อมูลเชิงคุณภาพจากกลุ่มตัวอย่าง สรุปได้ว่า ความโดดเด่นของคณะผู้บริหารชมรมฯ อันประกอบด้วย ความเสียสละดูแลมวลสมาชิกใส่ใจให้ความรัก มองการณ์ไกลร่วมใจสามัคคี ยิ้มแย้มแจ่มใส มีมิตรภาพ มีคุณธรรม

¹ ศาสตราจารย์.ดร.นพ. ประธานหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต (ภาวะผู้นำและนวัตกรรมการจัดการสุขภาพ) วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

² รองศาสตราจารย์. อาจารย์ประจำหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต (ภาวะผู้นำและนวัตกรรมการจัดการสุขภาพ) วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

³ อาจารย์ประจำหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

จัดกิจกรรมยึดมั่นในงานและความถูกต้อง มวลสมาชิกประทับใจมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชมรมฯและอยากเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง ซึ่งปัจจัยดังกล่าวเป็นเหตุเป็นผลต่อความยั่งยืนและต่อเนื่องของชมรมสร้างเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น

คำสำคัญ: ปัจจัยที่มีผลต่อความยั่งยืนและต่อเนื่อง ชมรมผู้สูงอายุ

Abstract

This descriptive research aimed to study 1) factors of opinions of the elderly towards the Elderly Health Club 2) the motivation of the elderly in participating the club's activities and 3) factors of leadership of the executive committee board of the club affecting the sustainability and continuity. The sample of the research consisted of 116 people, including the club members and the executive committee board. They were 29 male and 87 female, being 100% at the day of collecting the questionnaires. The research instruments were a questionnaire using 5 levels of Rating Scale and the use of open-ended questions. Moreover, there were observation check lists, interview questions and evaluation forms. The instruments were tested for reliability using a coefficient formula and had a reliability of 0.81. The methods of data analysis were quantitative data analysis statistics: percentage, the means and standard deviation. The result of the study was presented by the descriptive method.

The study found that:

The opinions of the 10 individual sample were ranked in high satisfaction at the average $x=4.91$ and average $S.D.=0.698$. When being studied in each item, the highest average level was the feeling of being honored and proud as a part of the club. They are willing to cooperate and support the activities of the group. The item which had the lowest score was the participation in giving comments to the activities of the club. The motivation for participation in the activities of the group. It was found that most members were in need of friends, feeling of equality, honored, happiness and fun, knowledge, exchange of experiences, enriching experiences and adding value to themselves. Factors of the leader in the executive committee. This factor causes the results in sustainability and continuity of the club. In all aspects, it was statistically significant at the level of 0.5.

The qualitative data from the sample. It was concluded that the prominent qualities of the club executives resulted in the sustainability and continuity of the elderly club. The qualities were the sacrifice, overseeing the members, giving attention, love, being prudential, harmonious, being in a good spirit, friendly, moral, the organization of the events, adhering to the task, and virtuousness. These made the members to be impressed and then have a sense of belonging.

Keywords : Factors Affecting Sustainability and Continuity, The Elderly Health Promotion club, the 7th Khon Kaen Health Center

บทนำ

ประเทศไทยได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) เช่นเดียวกับประเทศอื่นๆ ทั่วโลกแล้ว ตั้งแต่ปี 2550 มีประชากรสูงอายุมากกว่าร้อยละ 10 โดยใช้อายุตามปฏิทิน ที่ 60 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป เป็นนิยามที่เป็นทางการของผู้สูงอายุ ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุฉบับปัจจุบัน พ.ศ.2546 (พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546, มปป.) ในปี พ.ศ.2550 ประเทศไทยมีประชากรผู้สูงอายุ 60 ปี ขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 10.7 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2551) รายงานขององค์การอนามัยโลกในปี ค.ศ. 2008 (พ.ศ. 2551) มีผู้สูงอายุทั่วโลกคิดเป็นร้อยละ 11 ของประชากรทั้งหมด (World Health Organization (WHO), 2010 (อ้างใน ชนนิพัทธ์ ประเสริฐพรรณ, นพวรรณ เปียชื่อ, สุจินดา จารุพัฒน์ มาร์โอ และกมลรัตน์ กิตติพิมทานนท์. (2557). สอดคล้องกับรายงานการสำรวจพบว่า จำนวนผู้สูงอายุไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นร้อยละ 11.7 ในปี พ.ศ.2553 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2554) และจากการฉายภาพประชากรพบว่าสัดส่วนของประชากรผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นร้อยละ 20.5 ในปี 2565 และร้อยละ 32.1 ในปี 2583 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2556) การเพิ่มขึ้นของประชากรผู้สูงอายุดังกล่าวประกอบด้วยความเสี่ยงในการทำงานของร่างกาย ทำให้ผู้สูงอายุมีโอกาสเกิดปัญหาสุขภาพเพิ่มขึ้นทั้งร่างกายและจิตใจ จากปัญหาและผลกระทบดังกล่าว นโยบายระดับชาติของไทยจึงให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุ โดยในแผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ.2545-2564) ได้กำหนดกลยุทธ์การดูแลผู้สูงอายุ ให้เป็นความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างครอบครัว ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยดูแลและตอบสนองความต้องการในการดำเนินชีวิต และสุขภาพ ตามศักยภาพที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถพึ่งพาตนเอง ดำรงชีวิตอย่างสมศักดิ์ศรี ได้รับการดูแลและอยู่ในชุมชนอย่างมีคุณภาพ (กาญจนา ปัญญาธร ,2557) โดยการดูแลให้คำแนะนำ และการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญที่

ช่วยชะลอความเสื่อม และป้องกันความทุพพลภาพที่จะเกิดขึ้น ทำให้ผู้สูงอายุพึ่งพิงผู้อื่นลดลง สามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ไม่ต้องแยกจากครอบครัวหรือสังคมในชุมชน จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าเพื่อนบ้านและผู้นำชุมชนมีส่วนช่วยให้ผู้สูงอายุได้มีกิจกรรมมากขึ้น เช่น กิจกรรมชมรมผู้สูงอายุ ตลอดจนการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุและครอบครัวเห็นประโยชน์และความสำคัญในการดูแลสุขภาพมากขึ้น (อภิญาธรรมแสง, เบญญาภา กาลเขว้า และประทีปกาลเขว้า, 2554) ผู้สูงอายุเป็นบุคคลที่สร้างคุณประโยชน์แก่ลูกหลานและประเทศชาติเป็นอันมาก เป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าจากการที่ท่านได้สั่งสมประสบการณ์ในชีวิตของท่าน จึงเป็นผู้ที่ได้รับการยกย่องและเคารพนับถือของผู้ที่อ่อนวัยกว่าจนเป็นประเพณีตัวผู้สูงอายุเองเห็นว่าทุกคนมีคุณค่ามีความภาคภูมิใจและยังมีโอกาสสร้างคุณค่าให้กับตนเองและคนอื่นได้ (ปรีชา อุโยคิน สรียี การจนวนวงศ์, วิณา ศิริสุขและมัลลิกา มัติโก, 2541).

ยุทธศาสตร์หนึ่งของแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ คือ การส่งเสริมให้มีการรวมตัวของผู้สูงอายุ เป็นชมรมผู้สูงอายุในช่วงปีพ.ศ.2554-2550 จึงได้มีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุขึ้นรวม 23,040 แห่ง ทั่วประเทศ ขึ้นทะเบียนและดำเนินการในลักษณะของคณะกรรมการผู้ก่อตั้งชมรมส่วนใหญ่คือเจ้าหน้าที่ที่มสุขภาพของโรงพยาบาลหรือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและผู้สูงอายุในชุมชน มีเป้าหมายสำคัญในการดูแลสุขภาพและการพบปะสังสรรค์ อย่างไรก็ตามมีการดำเนินการจริงเพียงครึ่งหนึ่งเท่านั้น เนื่องจากขาดผู้นำและขาดงบประมาณ (ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, เล็ก สมบัติ, ญัฐพัชร์ สโรบล และธนิกันต์ ศักดาพร, 2555) อีกทั้งการจัดกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุ โดยเฉพาะชุมชนเมืองอาจมีข้อจำกัดของความต่อเนื่อง และการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ ครอบครัวและชุมชน จากการศึกษากิจกรรมและผลการดำเนินกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุในชุมชนเมือง กรณีศึกษา พบว่า ผลการดำเนินกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุ ทั้งด้านกิจกรรมเชิงสังคมและด้านกิจกรรมเชิงสุขภาพ สมาชิกชมรมผู้สูงอายุมีความพึง

พอใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 95.2 (ธนนิพัทธ์ ประเสริฐพรรณนพวรรณ เปี้ยซือ, สุจินดา จารุพัฒน์ มารูโอ และ กมลรัตน์ กิตติพิมพานนท์, 2557) อีกทั้งการจัดกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุ โดยเฉพาะในชุมชนเมืองอาจมีข้อจำกัดความต่อเนื่องและการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ ครอบครัวและชุมชน ดังนั้นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความยั่งยืนและต่อเนื่องของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุจะเป็นแนวทางในการดำเนินการของชมรมผู้สูงอายุที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นในการส่งเสริมสุขภาพและคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ

ชมรมสร้างเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น เป็นชมรมหนึ่งที่อยู่ในความรับผิดชอบของศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ได้รวมตัวก่อตั้งขึ้นเพื่อให้การดูแลช่วยเหลือสมาชิกตั้งแต่วันที่ 17 มีนาคม 2546 ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิก สาขาสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย จังหวัดขอนแก่น เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2547 เป็นต้นมา และได้รับรองเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์จากกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2559 ปัจจุบัน มีสมาชิกชมรมผู้สูงอายุจำนวน 285 คน โดยมีคณะกรรมการบริหารชมรมฯ เป็นผู้ดำเนินการดำเนินกิจกรรม ยึดหลักธรรมาภิบาลเพื่อให้สมาชิกเกิดความมั่นใจ มีส่วนร่วมและมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ดำเนินกิจกรรมเชิงสังคมและสุขภาพอย่างต่อเนื่องร่วมกับภาคีเครือข่ายดำเนินกิจกรรมด้วยดีเสมอมา ถึงแม้ว่าจะอยู่ในชุมชนเมือง ยังไม่เคยมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลทำให้ชมรมยั่งยืนและต่อเนื่อง ดังนั้นการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความยั่งยืนและต่อเนื่องของชมรมสร้างเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ซึ่งจะได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยนี้ไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของสมาชิก และพัฒนาชมรมผู้สูงอายุให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านความคิดเห็นของผู้สูงอายุ กลุ่มทดลอง
2. เพื่อศึกษาเหตุจูงใจของผู้สูงอายุกลุ่มทดลองต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของชมรมฯ
3. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านภาวะผู้นำของคณะกรรมการบริหารที่มีผลต่อความยั่งยืนและต่อเนื่องของชมรมฯ

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยด้านความคิดเห็นและเหตุจูงใจของสมาชิกมีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมในชมรมฯ
2. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของคณะกรรมการบริหารมีผลต่อการพัฒนาความต่อเนื่องและยั่งยืนของชมรมฯ

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ สมาชิกของชมรมสร้างเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ที่มีชื่อในทะเบียนปี พ.ศ.2559 จำนวน 285 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปและเป็นสมาชิกของชมรมฯ มาร่วมประชุมและทำกิจกรรมของชมรมฯ ในการประชุมประจำเดือนพฤษภาคม 2559 (วันอังคารที่ 17 พฤษภาคม 2559) ทุกคนจำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ได้กลุ่มทดลองทั้งสมาชิกทั่วไปและคณะกรรมการบริหารเป็น ชาย 29 คน คิดเป็นร้อยละ 25 เป็นหญิง 87 คน คิดเป็นร้อยละ 75

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามระดับความคิดเห็น มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และแบบสอบถามปลายเปิดเชิงคุณภาพ ซึ่งเครื่องมือได้ผ่านการทดสอบหาความเชื่อมั่นโดยในสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น = 0.81

2. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ข้อมูลจากแบบสอบถามที่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ข้อมูลปลายเปิด จากแบบสอบถามเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพได้จากการเติมข้อความ การสังเกตและการสัมภาษณ์กลุ่มคณะกรรมการบริหารชมรมฯ นำมาสรุปประเมินผลเป็นความเรียงตามลักษณะของข้อมูล

สรุปผลการประเมิน

1. ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้ง 10 รายข้อ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ได้ค่าเฉลี่ย $X = 4.19$ และค่าเฉลี่ย $S.D. = 0.698$ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ $X = 4.38$ จำนวน 2 ข้อ คือ รู้สึกเป็นเกียรติและภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุและยินดีให้ความร่วมมือและสนับสนุน ในกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ $X = 3.79$ คือ การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะต่างๆ ในกิจกรรมของชมรมฯ

2. เหตุจูงใจของผู้สูงอายุที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของชมรมฯ ซึ่งประมวลได้จากคำถามปลายเปิดส่วนใหญ่พบว่าต้องการเพื่อน มีความเสมอภาคและให้เกียรติกันและกัน มีความสุขสนุกสนาน ได้ความรู้แลกเปลี่ยนในกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ ได้ประสบการณ์เพิ่ม รู้สึกตนเองมีคุณค่า

3. ปัจจัยด้านผู้นำของคณะกรรมการบริหารโดยรวมทุกด้านที่ทำให้เกิดความยั่งยืนและต่อเนื่องของชมรมมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

ข้อค้นพบจากการวิจัยการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความยั่งยืน และต่อเนื่องของชมรมสร้างเสริมสุขภาพผู้สูงอายุศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นสามารถนำมาอภิปรายได้ดังต่อไปนี้

1. ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 10 ข้อ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากตลอดจนเหตุจูงใจของสมาชิกที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของชมรมฯ ล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความยั่งยืนและต่อเนื่องของชมรมสร้างเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น อ.เมือง จ.ขอนแก่น เป็นอย่างยิ่ง สอดคล้องกับการศึกษาของชนนิจพัทธ์ ประเสริฐพรรณ, นพวรรณ เปี้ยชื่อ, สุจินดา จารุพัฒน์ มารูโอ และ กมลรัตน์ กิตติพิมพานนท์, 2557 เรื่องผลการดำเนินกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุทั้งด้านกิจกรรมเชิงสังคมและด้านกิจกรรมเชิงสุขภาพที่พบว่าสมาชิกชมรมผู้สูงอายุมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากร้อยละ 95.2 และสอดคล้องกับ วิณา อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2552). ที่พบว่าการเสริมสร้างพลังอำนาจในการดูแลสุขภาพของตนเองสำหรับผู้ป่วยเบาหวานและความดันโลหิตสูงในชุมชน สามารถเผชิญกับปัญหาสุขภาพได้ โดยอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วม

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพจากคณะกรรมการบริหารชมรมฯ และสมาชิกชมรมฯ สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความยั่งยืนและต่อเนื่องของชมรมฯ ประการหนึ่งได้แก่ความมีคุณสมบัติด้านภาวะผู้นำของคณะกรรมการบริหารชมรมฯ ความโดดเด่นของคณะผู้บริหารชมรมฯ อันประกอบด้วย ความเสียสละ ดูแลใส่ใจให้ความรักให้เกียรติมวลสมาชิกร่วมใจสามัคคี ยิ้มแย้มแจ่มใส จัดกิจกรรมหลากหลายยึดมั่นในงานและความถูกต้องมองการณ์ไกล มวลสมาชิกประทับใจในมิตรภาพ และมีคุณธรรม ซึ่งโดยรวมทุกด้านระหว่างสมาชิกคณะผู้บริหารและสมาชิกทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับเนื้อหาสาระของ ศ.ดร.นพ.กระแส ชนะวงศ์ 2558 เรื่อง: บันได 3 ขั้น ของคุณสมบัติภาวะผู้นำของผู้สูงอายุที่พึงตระหนักได้แก่ เพิ่มค่าและความหมายของผู้อื่น เพิ่มค่าและความหมายของงานที่ทำ เพิ่มค่าและความหมายให้ตนเอง อันประกอบด้วย ใส่ใจให้ความรัก เปิดใจมองการณ์ไกล ยิ้มแย้มแจ่มใส รักหมู่คณะประทับใจในมิตรภาพ

ข้อเสนอแนะ

ชมรมสร้างเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น อ.เมือง จ.ขอนแก่น มีจุดแข็งที่สำคัญคือ คณะกรรมการบริหารที่เป็นแกนนำและสมาชิกชมรมฯ ผู้สูงอายุที่มีความเข้มแข็งสามัคคีทำให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานให้คงอยู่และต่อเนื่องประกอบกับบุคลากรทางสุขภาพที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางสุขภาพอย่างต่อเนื่องทั้งด้านวัสดุอุปกรณ์และด้านสถานที่ ตลอดจนมีการบริจาคเงินงบประมาณจากสมาชิกชมรมฯ ที่ช่วยกันสนับสนุนเป็นประจำในโอกาสต่างๆสรุปข้อเสนอแนะได้ดังนี้

1. องค์กรของรัฐควรมีนโยบายจัดงบประมาณสนับสนุนชมรมผู้สูงอายุอย่างเป็นรูปธรรม

2. ควรมีการศึกษาวิจัยต่อยอดในด้านการจัดกิจกรรมทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต การเฝ้าระวังติดตามภาวะซึมเศร้าของผู้สูงอายุ โดยการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับภาวะซึมเศร้าของผู้สูงอายุในชุมชน

3. พยาบาลเวชปฏิบัติชุมชนควรจัดกิจกรรมประเมินติดตามภาวะสุขภาพ ได้แก่ การประเมินระดับน้ำตาลในเลือด ความดันโลหิต และดัชนีมวลกาย ให้การส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุและติดตามอย่างต่อเนื่อง

กิตติกรรมประกาศ ผู้วิจัยขอขอบคุณคณะกรรมการบริหารชมรมและสมาชิกทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้ และวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยและการนำเสนอผลงานทางวิชาการ

เอกสารอ้างอิง

1. กาญจนา ปัญญาธร (2557)การดูแลผู้สูงอายุของผู้ดูแลในครอบครัวบ้านหนองตะไก้ อำเภอมือง จังหวัดอุบลราชธานี. วารสารการพยาบาลและการดูแลสุขภาพ : ปีที่ 32 ฉบับที่ 4 33-38
2. กระแส ชนะวงศ์. (2558) ตัวอย่างที่ดีมีค่ามากกว่าคำสอน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ บริษัท 24 อินเตอร์พรีน จำกัด

3. ธนนิพัทธ์ ประเสริฐพรรณ, นพวรรณเป็ชื้อ, สุจินดา จารุพัฒน์, มารุโอะและกมลรัตน์ กิตติ พิมทานนท์. (2557).กิจกรรมและผลการดำเนินกิจกรรมของชุมชนผู้สูงอายุในชุมชนเมือง: กรณีศึกษา. วารสารรามาศิริพยาบาลสาร: ปีที่ 20 ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม, 388-400
4. ปรีชา อุปโยคิน,สรีย์ การจนวงศ์,วีณา ศิริสุข และมังลิภา มัติโก (2541). ไม้ใกล้ฝั่ง: สถานภาพและบทบาทผู้สูงอายุไทย. กรุงเทพมหานคร: เจริญการพิมพ์
5. พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 (มปป)
6. วิณา อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2555). การเสริมสร้างพลังอำนาจในการดูแลตนเอง สำหรับผู้ป่วยเบาหวานและความดันโลหิตสูงในชุมชน : แนวคิดและการประยุกต์ใช้. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ปีที่ 2 ฉบับ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2555.
7. ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, เล็ก สมบัติ, ณัฏฐพัชร สโรบล, และธนิกันต์ ศักดาพร. (2555). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ ลักษณะการดำเนินงานและกิจกรรม ของชมรมผู้สูงอายุ กรุงเทพฯ : Jprint2.
8. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ. (2556) การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2553-2583 กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เดือนตุลา
9. สำนักงานสถิติแห่งชาติ.(2554).สำรวจความคิดเห็นของประชากรเกี่ยวกับความรู้และทัศนคติที่มีต่อผู้สูงอายุ พ.ศ.2254. กรุงเทพมหานคร: สำนักสถิติพยากรณ์สำนักงานสถิติแห่งชาติ
10. อภิญญาธรรมแสง, เบญญาภา กาลเขว่า และประทีป กาลเขว่า,2554.การดูแลผู้สูงอายุของครอบครัวและการเกื้อหนุนของชุมชน ในชุมชนเมืองและชุมชนชนบท จังหวัดขอนแก่น รายงานการวิจัยวิทยาลัยสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น